

er stærkt delte og dels endnu ikke synes behørigt afklarede. Jeg maa her bemærke, at indenfor Landbohøjskolekommissionen var det stadig Forudsætningen, at det Forslag, som Kommissionen vilde fremføre, vilde blive at forelægge Rigsdagen som særlig Lov, og man gik ud fra, at en saadan Lov vilde komme til at omfatte dels Hovedprincipperne for Undervisningen: om der skulde være eet eller to Kursus og da Bestemmelse om disses Varighed, endvidere det hertil krævede Undervisningspersonale og endelig, at Lovforslaget skulde omfatte Størrelsen af de Beløb, der stilles til Raadighed til Tilvejebringelse af de Bygningsudvidelser, som nødvendiggøres ved Reformen. Det maa nemlig vel erindres, at det kun er Spidsen af Kilen, som sættes ind med de 16,000 Kr., der her er optagne paa Finanslovsforslaget; den brede Ende af Kilen følger bagefter, dels i Form af Tilskud til Bygninger og dels eventuelt større Tilskud til Landbrugsskolerne for at sætte disse i Stand til at optage den Undervisning af Landbrugspraktikerne, som Landbohøjskolen skyder fra sig. Og i saa Henseende skal jeg bemærke, at Undervisningsraadets Mindretals Forslag vilde alt i alt kræve en aarlig Udgift af 25,000 Kr., nemlig 17,000 Kr. til Lærere og Assistenten og 8,000 Kr. til Undervisningens Installation.

Jeg har hermed trukket Hovedlinierne op for denne Sags Forhistorie og de Bemærkninger, jeg nu skal tillade mig at fremsætte, skal jeg knytte til en Tale, som ved Finanslovsforslagets tredje Behandling i det andet høje Ting blev holdt af det ærede Medlem for Fredensborg-Kredsen (Moesgaard-Kjeldsen), idet nemlig denne Tale i ønskelig Grad leverer Tekst til yderligere at stille denne Sag i det rette Lys. Jeg maa i Forbigaaende have Lov til at pege paa, at det ærede Medlem i sin Tale bemærkede, at jeg i 1904 var mødtes med de unge Landbrugskandidater i deres Krav om en Forlængelse af Studietiden ved Landbohøjskolen, endvidere at jeg i 1906 sammen med den øvrige Bestyrelse for Landbrugskandidatforeningen havde rettet en Skrivelse til Landbrugsministeriet med Ønsket om en Forlængelse af Studietiden til $2\frac{2}{3}$ Aar, men at jeg ved mit nu indtagne Mindretalsstandpunkt skulde være kommet i Strid med mit tidligere Standpunkt. Denne Sigtelse er ganske ubeføjet. Jeg kræver jo ogsaa en Forlængelse af Studietiden, og jeg kan i denne Forbindelse anføre, at med Hensyn til den Be-

vægelse, der affødte den her nævnte Henvendelse i 1906 til Landbrugsministeriet, delte jeg fuldt ud Anskuelse med Landbrugskandidatforeningens daværende Formand, Professor Westermann. Men i 1908 holdt Professor Westermann et Foredrag ved Landbohøjskolens Jubilæum, hvori han gjorde sig til Talsmand for Kravet om Opretholdelsen af det nuværende Kursus for Landbrugere og Etablering af et forlænget Kursus for Landbrugsteoretikere, nøjagtig den samme Ordning, som den ærede Folketingsmand for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen) og jeg i vort Mindretalsforslag kræver, men der var intet Menneske, der fandt paa at sigte Professor Westermann for af den Grund at have svigtet sit tidligere Standpunkt, og en saadan Sigtelse overfor mig er akkurat i samme Grad ubeføjet. Der er fuld Overensstemmelse mellem mit hidtidige og mit nu indtagne Standpunkt i denne Sag. Saa siger den ærede Folketingsmand for Fredensborg, at han tror at turde sige, at $\frac{9}{10}$ af Landbrugskandidaterne vil være Ministeren taknemmelige for hans Stilling til denne Sag. Hvorfra ved den ærede Folketingsmand alt det? Mon han har holdt Mandtal? Saa vidt mig bekendt har man kun een Gang i saa Henseende prøvet at holde Mandtal, det var i 1906, da man spurgte Landbrugskandidatforeningens Medlemmer om, hvorvidt de stemte for det nuværende Kursus eller ønskede en Forlængelse af dette. Der blev den Gang afgivet 270 Stemmer. 202 stemte for Forlængelsen, 68 imod, altsaa en rund og fuld Fjerdedel stemte mod enhver Forlængelse. Men nu maa jeg gøre opmærksom paa, at den Gang stemtes der om et Enten—eller, men her foreligger der et Baade—og, Spørgsmaalet baade om Opretholdelsen af et Kursus af Varighed som det nuværende for Praktikere og om Adgang til et udvidet Kursus for Teoretikere. Jeg kan altsaa ikke godkende Rigtigheden af, at $\frac{9}{10}$ af Landbrugskandidaterne skulde være den højtærede Landbrugsminister taknemmelige for hans Stilling i denne Sag. Men saa fremkom endvidere den ærede Folketingsmand for Fredensborg med et Par Udtalelser, som er af megen Interesse. Den ærede Folketingsmand vilde finde det naturligt, om man vilde hævde, at det dog ikke kunde nytte at stille Krav om, at Undervisningen skulde forlænges fra $1\frac{2}{3}$ til $2\frac{2}{3}$ Aar, og at Landbrugspraktikerne skal gaa et Aar længere, fordi de simpelt hen ikke vil søge